Ціна примірника 25 сотиків. | Це число має 10 сторінок. | Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 7 (72) | Львів, неділя 16 лютня 1930. | Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 498.687 і 154.130 — — Телефон 30—13

Останні вісти.

В Ріо Жанейро (в Бразилії) застрілили віцепрезидента Бразилії. Це сталося підчас гучної забави, коли підпиті достойники почали сперечатися за політику. Крім того кільканайцять осіб є ранених і покалічених, бо ціла забава замінилася в битву.

В Берліні звільнив суд від вини і кари тих грузинів, які пустили в обіг богато фальшивих більшовицьких грошей, щоби тим способом підтяти сили більшовицької влади і довести до освободження Грузії. (Про це ми писали).

В околицях міста Здовнек на Моравії якийсь годинникар голосить, щоби люде не платили податків, бо йде кінець світа. Шість сіл перестало платити податки, а екзекуторів вигнали з сіл. Чеська поліція шукає того чоловіка, але його укривають люде. (Розуміється, що поголоска про кінець світа то байка).

В польськім соймі була в суботу 8. лютня горяча дебата над буджетом міністерства внутрішних справ. Промовляли з українських послів: Д. Паліїв, Ладика, Кузик, Серветник і ще деякі. Всі з обуренням говорили, яку політику супроти українців веде міністерство внутр. справ, котрому підлягають ті власти, що найбільше мають до діла з українським населенням: поліція і адміністраційні власти. Говорили й про те, що виробляють по наших селах польські „стшельци“. Часто приходило до живої суперечки послів з міністром Юзефскім. Прийшло також до сутички з н бито українцем - одинкарем Богуславським з Волині, якому українські посли кричали хором: „хрунь! зрадник!“ Також по однім відзиві міністра Юзефского українські посли підняли великий крик протесту, стукали в лавки і взивали маршалка, аби покликав міністра до порядку. (Про це напишемо докладніше).

В Єрусалимі засудили на смерть одного жида-поліціянта, що підчас заворушень вирізав одну арабську родину. Це вже другий жид засуджений на смерть у Палестині.

Через останні несподівані сніговії на деяких лініях поставали залізниці. Сніговиця накоїла богато шкоди.

ЩО КРАЙ ТО ОБИЧАЙ

В місті Е (Aix) і в деяких инших містах французької провінції Провансії обходять рік річно урочисто день Св. Михайла. Цего року обходили це свято ще тим краще, що рівночасно в цілій Провансії святкували столітну річницю народин провансальського письменника Містраля. На образку бачимо, як священики ведуть через місто товстого вола. Того вола потім ріжуть і печуть та споживають на загальнім банкеті. Це роблять на памятку одної давної події, про яку переказ говорить: Тому пятьсот літ настав був у Франції, а головно в містах Провансії великий голод. І тоді в деяких містах, в яких люде гинули з голоду, чудесним способом появилися товсті воли, що вратували людей від голодової смерти. Це чудо приписують св. Михайлови і тому рік-річно святкують день св. Михайла з такими обрядами і звичаями.

Хотять скасувати тернопільське воєвідство.

Польські власти задумали скасувати тернопільське воєвідство. Причини є ріжні: раз, що воно за мале, щоби само оплатило свої видатки, друге, що Тернопіль не має доброго получення з багатьома своїми повітами, для яких ближче булоби до Станиславова або до Львова. А третя, що і військові власти домагаються, щоби перенести воєвідський уряд з Тернополя дальше на захід, бо Тернопіль за близько більшовицької границі. По скасованню воєвідства в Тернополі перейшлиби повіти Бучач, Чортків, Заліщики і Борщів до станиславівського воєвідства, а другі до львівського. Тоді також утворено би воєвідство в Перемишлі, до якого належалиби повіти середущої Галичини і полудневої Холмщини

Висвячення єпископа

В неділю 26 січня відбулося в Станиславові урочисте висвячення єпископа - помічника, преосв. Івана Лятишевського. Торжество відбулося в присутности еп. Хомишина, еп. Будки, еп. Коциловського і еп. Бучка при величезному здвизі народу, якому нововисвячений єпископ уділив свого першого пастирського благословення.

СВЯТА ПРИСЯГА!

Село Саранчуки (пов. Бережани) присягло, що не буде пити горівки. Присягло 750 осіб (господарі й молодіж). Присягу провів о. О. Кордуба. Сталося це за почином свідомих людей: Климка, Губчака, Ленартовича й инших. Жіноцтво села щиро дякувало о. Кордубі й свідомим людям, що напровадили село на добру дорогу. Честь і слава Саранчукам за це достойне діло! Кобі за цим селом пішло якнайбільше других

Коли і ми не були послідні...

Історичний спогад з 9 лютня 1918 р.

Дня 9. лютня цего року минуло 12 літ, як у Берестю (на Підляші) підписали осередні держави (Австрія, Німеччина, Болгарія і Туреччина) мировий договір з Українською Народньою Републикою, що її столицею був Київ. Тоді істнувала й розвивалася українська держава, що стала вільною по революції в Росії в 1917 році. Підписуючі держави визнали рівночасно Україну, як самостійну державу. (До того договору був доданий тайний договір, що Східна Галичина й Буковина по війні будуть окремим українським краєм під зверхністю австрійського цісаря).

Минуло 12 літ і вже нема Української Держави. Не судилося їй цим разом перетривати лихоліття. Причини звісні. Та той день 9. лютня 1918 року буде все для нас добрим споминном, Той день є свідком недавних часів, коли і ми не були послідні. І він додає українському народови надії, що колесо історії ще повернеться в його користь.

Вовки й дики ходять по селах.

Цим разом це таки правдиві звірі, а не ті що про них пише нераз Сорокатий і Кум Василь. В Братковцях коло Станиславова зайшли вовки в село й пірвали безрогу з обійстя господаря Дрозданюка. Велика тічня вовків ґрасує і на Виленщині. Також дики заходять до сіл і риють ями з бараболею.

БУДЕ КОНСКРИПЦІЯ.

Цего року, 31. грудня 1930 року, переведуть на всіх землях під Польщею загальну конскрипцію (спис населення). На це призначив сойм суму 4 і пів міліона. Рівночасно спишуть усіх рільників. Про це ще напишемо.

НОВИНКИ.

Календар на тиждень.
Лютень 16 — 22

16. Неділя, Блуд. Сина, Симона й Анни.
17. Понеділок, Ізидора прп.
18. Второк, Агафії мч.
19. Середа, Вукола прп. (Вукола, Юліяна).
20. Четвер, Партенія і Луки прп. (Партенія пр.).
21. Пятниця, Теодора Страт. мч.
22. Субота, Никифора мч.

Зміни місяця.

Повня 13. лютня.
Нів 28. лютня.

—o—

— **Збільшене число „Народньої Справи".** Попереднє число (6) видали ми в обемі 10 сторін, тим способом, що в середину вложили ще одну картку, на якій пішли задавнені дописи. Так само побільшене (10 сторін) видаємо і це число (7), щоби трохи вичерпати залеглі дописи і вмістити більше інших статтів.

Борщівщина Увага! Радимо здержатися із закупом книжок у ріжних агентів, бо вже при кінці цего місяця відчиняємо фахово ведену кооперативну книгарню у Борщеві, як нашу філію Українську Книгарню в Чорткові.

— **„Завважайте"!** Недавно арештувала поліція шайку ошуканців, що їздили з трьома картами залізницею і обігравали легкодушних людей при помочі знаної гри „завважати". Як відомо, в цю гру ще жаден порядний чоловік ніколи нічого не виграв, а все кождий мусів програти. Вигравали лише на приману тихі спільники його, що давав карти. Ця чесна кумпания складається з чотирох „молодців", а то: Владислава Стрихача, Яна Сьвідзіла, Гершка Фішбая і Вольфа Гросмана. Тепер ці паничі „завважають" собі в арешті, а внедовзі стануть перед судом. Коли вже наші селяне перестануть даватися ошукувати і висмівати усяким обманцям?

— **Жертви на добрі ціли.** Громадська Рада в Ямниці пов. Станиславів признала в буджеті за минулий рік 100 зол. „Рідній Школі" і вручила кружкови „Р. Ш." в Станиславові. На ту саму ціль признала рада в Черніеві п.Станисл. 20 зол. і вручила тамже 16/IX. м. р. В Кадубівцях зібрано й переслано до „Рідної Школи" 17 зол. 17 сот. — В Поздячі пов. Перемишль заколядовано 17·55 з. на Укр. Інвалідів, а 40 зол. на „Р. Школу" (передано просто в тих установах в Перемишлі).

— **Добрі дрова.** В одному селі в Німеччині мав один селянин стару скриню, а що вона була вже доніччого непридатна, почав він рубати її на дрова. Якеж було його здивовання, коли із скрині посипалися золоті гроші! Показалося, що в закамарку скрині був схований великий скарб, що лежав там без відома цього селянина ще десь від прапрадіда. Тепер той селянин купить собі вже ліпших дров і перешукає добре кожду стару скриню.

— **Ото ревізор!** У Львові арештувала поліція дивного панка. Цей панок приїздив собі до якогонебудь міста, зголошувався в дирекції тюрми, як візитатор з міністерства, і переглядав, чи все в порядку. Звичайно було не все в порядку і „пан візитатор" пропонував тоді переляканим директорам купно якихсь моторів чи машин, брав завдаток і їхав до другої тюрми на „візитацію", ну і по новий завдаток. В цей спосіб обїхав той панок кільканацять міст за останнього пів року. Аж минулого тижня у Львові по переведеній візитації львівської тюрми „Бриґідки" поховзнулася йому нога. Поліції видався він чомусь підозрілим і він пішов знов до тюрми, але вже не як візитатор, а як звичайний „льокатор". Називається Юзеф Ферстер, має 26 літ, походить з конгресівки і за своє життя просидів уже лишень вісім років в тюрмі за ріжні справки.

— **Випадок при праці.** В селі Мишківцях п. Копичинці при розсаджуванню каміння ранив один набій Матвія Безкоровайного і Василя Нищого. Їх взяли до шпиталю.

— **Святотацька крадіж.** В Дермані в Св.-Троїцькому монастирі підчас богослуження 14. І. скористав хтось з натовпу й украв панаґію і 800 зол. з церковної скабниці.

— **Як карають злодіїв в Америці?** Один американський суд засудив якогось Мейнера на 15 років тюрми за крадіж кількох курий в місцевій лічниці.

— **Як гуляють бандити в Америці.** В американському місті Шікаґо висадили недавно бандити цілу камяницю динамітом у воздух. При цьому згинуло кількадесять людий, а богато е покалічених. В промірі кількасот метрів від вибуху повилітали всі вікна. Шкода виносить сто тисяч долярів. Цей замах мав бути пімстою за те, що властитель дому не хотів зложити бандитам окупу.

— **Посмертні згадки.** В Берковичах пов. Перемишль вмер б. п. Дмитро Колодій (46 літ). Це був свідомий і діяльний в культурно-освітних товариствах чоловік і тому всі щиро жалують по його втраті. Похорон відбувся величаво при участи великого числа народу і з промовами. Осиротив жінку й пятеро діточок. В. И. П. (п. Романик з Перемишля зложив замісць вінця на домовину Покійного 20 зол. на „Р. Школу"). — В Яцківцях пов. Зборів умер свідомий і діяльний господар Данило Миних в 63 році життя. Покійний був членом „Просвіти", головою читальні, а на начальник громади в рр. 1918-21 зробив богато добра громаді. Терпів за свою свідому діяльність і по тюрмах, але не перестав до смерти працювати й жертвувати для народного добра. 25. січня відбувся величавий похорон при здвизі народу. В. И. П.

— **Автобуси.** В Рожнові коло Косова перевернуся автобус А. Вонжалі з Коломиї. Подорожні покалічилися.

— **Не вірте таким!** По селах — головно у львівському повіті — ходить панок, який леґітимується як аґент контори виміни ф-ми Темпель у Львові в пасажі Гавсмана 9, Марцін (згл. Міколай) Надольскі і збирає передплату на Польську Газету Льосовань. Все булоби в порядку — бо це йому вільно робити — тільки панок цей піддурює людей, буцімто Польща заключила договір з Австрією і буде виплачувати австрійські воєнні позички.

На цій основі побирає від людей по 3 (три) золоті на передплату цеї ґазети і ніби-то реєструє австрійські воєнні позички, кажучи, що тільки зареєстрованим в него, будуть виплачувати. В цей спосіб одного дня в одній тільки громаді зібрав поверх 200 золотих і бувби певно зібрав значно більше, якби не бракло йому блянкетів (квітів). Тимчасом Польща з Австрією ніякого договору в цій справі не заключила, австрійська воєнна позичка покищо не має ніякої вартости і нема виглядів, щоби коли небудь була щонебудь варта. Тому то оплата „реєстрації" чи „зголошення"

Читання з історії України (ч. 55)

Богдан Хмельницький скликає тайну раду. — Прибуває на Січ (1647).

В останньому числі розказали ми про це, як Хмельницького скривдив підстароста Чаплінські, як король натякнув Хмельницькому, щоби сам боронився і як Хмельницький дотепною штукою дістав королівську грамоту з правами для козаків від зрадливого Барабаша в свої руки.

Маючи грамоту в своїх руках, Богдан Хмельницький знав, що як тільки натякне козакам, реєстровим чи січовим, що польські старости й воєводи на Україні гнітають народ і козацтво мимо того, що король згодився повернути козацтву давні привилеї, то козаки і народ зараз рушаться на поляків.

І почав поволи з першу засторожна говорити з деякими визначнішими козаками старшинами, а так само українськими священиками, бо знав, що духовенство має велику повагу і вплив на сільський народ.

„Щоб ви знали, пан-отці, — говорив Хмельницький — що я задумую пімститися війною над ворогами не тільки за свою кривду, але і за знехтовання нашої віри і утискання нашого народу. Та сам я не спроможусь, а ви, браття, поможіть мені. Зберіть і вишліть до мене хоч по два по три люда з села".

А священики звичайно відповідали з запалом:

„Що години молимося Богу, щоб зіслав нам когось, пімстити за народ і наше безталання. Бери зброю станемо з тобою!".

Козаки прочули одні від других про наміри Хмельницького й почали самі налягати на нього, щоби довго не думав. З усіх сторін заходили до нього в Чигирин деякі люде, поперебирані за черців то за купців, то за дідів — лірників, а то були звичайні козаки з Січі або й деякі селяне, що заходили до Хмельницького й приносили ріжні вісти, чи села готові, та радилися, що робити.

Нарешті Хмельницький зібрав у гаю за Чигирином потайну нараду з найбільше довірених козацьких старшин. Було їх около сорок, а по середині стояв Хмельницький і тримав у руках королівську грамоту. Він прочитав грамоту і розказав, що йому король натякав у Варшаві. Розповів також про страхіття, що бачив по дорозі з Варшави на Україну, і запитав:

„Чи можемо дальше терпіти таку наругу? Безталанний нарід жде і благає від нас допомоги. Всі готові взятися за зброю. Всі прирікають стати з нами одностайно."

Подібне розказували й другі, розповідаючи, як польські пани й жиди знущалися над народом по всій Україні, тай козака за ніщо мають.

„Нема сили дальше терпіти! — кликали козаки. — Час братися до шабель і скинути з себе кляте ярмо!"

Та розважнійші почали говорити, що в нас немає зброї такої, як у ворожого війська, і гармат немає, тож наше повстання нічо не вдіє, тільки ще більше розлютить панів.

Хмельницький потвердив це й сказав, що справді не зможуть вони тепер самі скинути чуже ярмо. Треба буде просити помочі або в москаля або в татарина. У нього є дозвіл короля на письмі, будувати чайки й рушити на турків і татар. Він покаже татарам те письмо, вони будуть люті на Польщу, що вона хоче їх воювати, й підуть на поміч козакам у війні проти Польщі.

„Чогож нам ще ждати? — кликали козаки. Ти раєш нам якнайліпше і поможи тобі, Господи Боже! І будь нам гетьманом від цеї години, будемо тобі служити і порадою й кровю. І просимо тебе, їдь до татар ти сам, а не посилай послів, бо над тебе нема вдатнішого!"

Хмельницький подякував за честь і довіря, але гетьманства ще не хотів приняти.

„Лишім, — каже — цю річ до иншого часу, нехай я справді доведу, що я гіден тої чести. Але зеднаймося, братя, станьмо за віру й за народ і піднесімо нашу волю золоту! Будьмо одностайні. Кличте козаків і всіх охочих! Я буду вашим ватажком, як цего бажаєте. І будемо вповати на Всевишнього, Він нам поможе!"

„Хочаби й померли один за одного, а почнемо, що задумали"! Кликали козаки.

Великої охоти набрали козаки ще й тому, що по словам Хмельницького тодішний київський митрополит Петро Могила в розмові з Хмельницьким поблагословив його заміри й сказав, що проклятя ляже на того, хто в такій справі не поможе своїм розумом, майном або зброєю.

Козаки розійшлися з тайної наради, щоби готовитись до повстання й ждати на знак Хмельницького. І раптом трапилася зрада, яка мало що його не згубила. На тайній раді був і якийсь Роман Пешта

цих австрійських воєнних позичок є тільки вийняткім свого тяжко запрацьованого гроша.(У.Орґ.м.Льв.)

— **Кацапські галабурди.** Доносять нам із Скалату. Минулої неділі співав місцевий хор у церкві, як звичайно по Богослуженню „Боже Великий Єдиний".Підчас співу горстка місцевих кацапів почала кричати. Обурені громадяни усунули з церкви некультурних кацапників. Коли вже наші так звані „русскі" нарозумляться і перестануть лити оливу до огню?

— **Чудесний лікар?** Чеські ґазети пишуть, що в чеському селі Левин є якийсь священник, що лічить деякі хвороби на віддаль. До лічення уживає якоїсь шкляної кульки, завішеної на мотузку, і та кулька завжди вказує, де що кого болить. Та сама кулька показує, яке лікарство добре на знайдену хворобу. До того священника зголошуються великі маси хворих, між якими є й учені. Цікаво лише, чи ті ґазети пишуть правду.

— **Орел напав на чоловіка.** Така пригода приключилася Данилови Стасючонкови з Семенчуків коло Дзісни на Білорусі. Він ішов лісом побачив на дереві три дуже великі птахи, яких він ще ніколи не бачив. Він став цікаво приглядатися, а тоді два птахи відлетіли а третій найбільший кинувся на него і почав його бити дзьобом і крилами і драпати кігтями. Переляканий чоловік почав боронитися і йому пощастило вбити хижака палицею. Показалося, що це був орел. Цею подією всі дуже зацікавилися.

— **Чікаґо банкротує.** Американське місто Чікаго, що має понад три міліони мешканців оголосило недавно банкроцтво і перестало платити урядникам. Це місто було окрім усього славне з того, що воно було так якби столицею бандитів, злодіїв і пачкарів алькоголю, що мимо заборони спроваджували до тверезої Америки горілку і инші алькогольні напитки. Підчас судового слідства показалося, що бурмістр міста і головний прокуратор були в спілці із бандитами і пачкарами і ділилися з ними їх „приходами". Це відкриття викликало в цілій Америці величезне обурення. Тепер американський уряд при помочі усього населення заведе лад і прядок у цьому місті, щоби не приносило тверезій і працьовитій Америці шкоди і сорому перед світом.

— **Покарані за „Стшельца".** 5. лютня судив суд у Львові Іваника Демка, Василя Кота й ще пятьох українських хлопців з Карова, пов. Рава руська, за те, що вони 4. жовтня мали побити якогось Францішка Наґурного за те, що він організував „Стшельца" в селі. Обжалуваного Кота засудили на 10 місяців, инших на 5, 7 і 8 місяців вязниці, а тільки Івана Хмеля звільнили.

— **Встид!** Нам пишуть: Церковні провізори села Гірнього пов. Стрий здерли зі стрілецької могили коло церкви памяткову таблицю, на якій був тризуб. Ганьба вам нікчемні людці, що сміли піднести руку на могилу тих, що за весь народ погинули! — Голова Аматорського Кружка в Гірнім пише до Староства подання не по українськи, хоча так вільно і повинності писати. Чи п. голова гадає тим способом змягчити серце п. старости? Не виграє, бо такого, хто сам відрікається свого права, і чужі легковажуть.

Випадки. 11-літний Генрик Букляк з Фельштина, уч. III. кл. гімназії в Самборі кинувся під поїзд і згинув. Зробив це зі страху перед батьком, бо дістав зле півричне свідоцтво. — В Коломиї згинув випадково польський полковник Др Ст. Кжисік. Він носив в кишені сподень незабезпечений револьвер, який в хвилі, коли полковник рушився на кріслі, вистрілив і прошив йому внутренности. — В Дрогомишлю, пов. Яворів, застрілився полц. В. Ґіттер через хоробу рака. — Коло Медяки кинулася під поїзд 18-літня Густава Г. і згинула. Причиною була мабуть нужда.

— **Закала села.** В Шершенівцях пов. Борщів бушує ночами шайка злодіїв і бандитів, так що вечером люде не можуть вийти з хати. 29. січня замордував хтось Йосифа Старуха з того села.

— **Не давайтеся ошукувати.** В Волкові пов. Перемишляни звився якийсь ворожбит (29. І.) і почав обманювати людей. Казав, що буде давати розвід за 20 долярів і що може так зробити, що дівчина вийде, за кого схоче. Вимантив трохи грошей і втік. Сумно, що є ще такі темні люде, які вірять таким обманцям.

Злочини. В Викторові задусив Гринь Медвідь свою жінку Настю, посварившись з нею за якусь домашню дрібницю. — В Ясенові горішнім коло Косова ранив хтось вистрілом з револьвера Юрка Мойсюка с. Дмитра. — В Більчу пов. Дрогобич застрілив хтось крізь вікно 27-літнього Василя Геляка. В убивстві підозрівають Івана Карума, що вже раз був караний за побиття Геляка, котрий також не був чоловіком без заміту. — Пікута Н. пострілив Назарка Моза з Білого Ліса повіт Жовква. Причина невідома.—Хтось стрілив до хати Осипа Жили в Дикові Новім пов. Жовква і ранив Жилу в ногу а Ст. Кнапа (гаєвого) в руку і ногу. — Шість замаскованих бандитів напало вечером 1. II. на гр.-кат. проходство в Дубні пов. Ланцут, пострілили легко о. Банека, зрабували 180 зл. і втікли.

—о—

Позаздрив Хмельницькому, що він береться старшувати, й доніс до Конецпольского про все. Конецпольскі наказав зараз переяславському полковникови Кречовському якого вважав прихильником поляків, зловити Хмельницького. Кречовський і зробив це. Коли Хмельницький прибув до села Бузин на ярмарок, щоби попродати дещо, бо вибирався на Січ, там обступили його реєстрові Кречовского й зловили. Конецпольскі написав про все до польського гетьмана коронного Потоцкого і Потоцкі зараз засудив Хмельницького на смерть та казав, стяти йому голову. Та на щастя заки прийшов цей присуд, Хмельницькому вже вдалося втікти з тюрми. Кажуть, що полковник Кречовський був кумом і приятелем Хмельницького і сам був тої думки, що й його вязень. Довідавшись про його замір, Кречовський зробив так, щоби Хмельницький утік з тюрми. І так сталося. Коли до Чигирина привезли письмо від Потоцкого, аби Хмельницькому стяти голову, тоді Хмельницький зі своїм сином Тимошем був уже на Січи і вибирався звідти до татар. На Січ прибув 11-го грудня 1647 р.

(Дальше буде).

—о—

До Вп. Мужів Довіря!

Просимо надіслати нам гроші за продані Колядники. Коли хто не розпродав всіх Колядників, то просимо нам повернути почтою Колядники.

— **Від Адміністрації.** Деякі наші нові передплатники, які прислали передплату при кінці січня або вже в лютні, просять, щоби їм висилати „Народню Справу" від 1. числа 1930 року. Повідомляємо їх осьтут, що ми зробилиби це дуже радо, але попередні числа є вже вичерпані і тому мимо щирої волі не можемо задоволити їх просьби. Так і на будуче будемо всім новим передплатникам висилати часопись тільки від того дня, коли отримаємо і запишемо в книги передплату, бо на запас не можемо друкувати ґазети. (При тім треба мати на увазі, що гроші йдуть до нас звичайно 3 тиждень, так, що просимо не дивуватись, коли перша ґазета прийде новому передплатникови щойно за яких 10 до 14 днів по висилці грошей).

— **Пригадуємо** при цім, що належить точно відновляти передплату, бо тільки точні передплатники будуть правильно і без перерви отримувати часопись і в разі випадку між худобиною дістануть запомогу 120 золотих. В одним зі слідуючих чисел подамо точний речинець, котрого дня відбудеться льосування нагород між тих передплатників, що надіслали річну або півричну передплату.

Важне для бувших австрійських службовиків-українців, що їх Польща не прийняла до служби.

На домагання Українського Посольського Клюбу, особливо посла Целевича, соймова буджетова комісія ухвалила в справі емеритур для українців, службовиків б. австрійської держави, що їх Польща не приняла до служби, таке:

1) Емеритальний фонд для бувших цивільних службовиків ухвалено збільшити на 1 міліон зл.

2) Емеритальний фонд для бувших заводових військових і старшин австрійської армії ухвалено збільшити на пів міліона зл.

Обі ці ухвали соймової комісії будуть віддані під голосування в соймі і здається, будуть затверджені.

Неприняті до служби залізничники мають зголошувати свої претенсії до емеритури найдалі до кінця лютого 1930 р. Пізніших зголошень не буде уряд приймати. При зголошуванню покликуватися на постанови службової прагматики з 8. липня 1929 р. Про ці справи можна ближче довідатися в Українській Посольській Канцелярії у Львові, вул. Костюшка ч. 3/І.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

В Стебнику пов. Богородчани вибух пожар в промислових заведеннях Ю. Бендковского. Згоріли млин і частина тартаку з варстатами. Шкода доходить до 150 тисяч зол.

Не їдьте легкодушно в чужину.

Не раз і не два писали ми вже про те, як наші люде легкодушно виїжджають за море, а потім тяжко каються.

Тому мусимо ще раз щиро остерегти наших людей перед легкодушним виїздом і скажемо ще при тій нагоді кілька слів про ту болючу справу.

Як уже хтось мусить виїздити на чужину, то ніколи не повинен слухати усяких мантіїв і аґентів, що представляють селянинови рай у Бразилії, Арґентині чи в Перу. Ці пявки повинен селянин гнати буком, бо вони є його найлютішими ворогами. Їм ходить лише про те, аби селянин за останній гріш купив у них шифкарту, бо мають з того дохід, а потім везуть його звичайно на загибіль, на ще гірші злидні, як ті, від котрих селянин хоче втікти за море. По кількох чи найбільше кільканацятьох місяцях муки велика більшість еміґрантів вмирає з нужди, з хворіб і від гарячого підсоння.

А винні цему передусім самі еміґранти, через несвідомість і неорганізованість. Бо якби той, хто хоче їхати, зацікавився тою справою й розпитав там, де належить, що його жде, то не згубивби сам себе.

При цім треба памятати ось що: Є два роди еміґрації: можна виїздити на стале поселення або на короткий час, то є на зарібок. На стале поселення вартоби ще їхати лише до Канади. Там уже є около пів міліона українців – фармерів (господарів) і там нашому чоловікови лекше приміститися. Канадійський уряд дає кождому поселенцеви земельний наділ 160 акрів, (119 моргів) ґрунту. Земля на загал родюча, та місцями поле заросле лісом і корчами і треба його найперше викорчовувати. За такий земельний наділ платить переселенець десять долярів і по загосподарованню малої частини наділу цілий наділ (119 моргів) переходить на його власність. Можна купити також готову загосподаровану фарму, в ціні по 20 долярів за акр. Ціну купна розкладають на сплати.

Переселенець, що їде на фарму, мусить мати окрім оплати за шифкарти ще 250 долярів на показ, за котрі там загосподаровується. Без гроший не пускають на поселення. Так отже на поселення своїм коштом можуть їхати покищо тільки засібніщі люде.

До Канади ще й найлїпше їхати на заробіток.

На поселення до Арґентини, Бразилії, Перу, Куби і взагалі до Полудневої Америки не радимо нашим селянам їхати, бо там жде їх тільки біда і хороба.

Виїзд до Зєдинених Держав Півн. Америки є тепер неможливий, бо американський уряд пускає до краю дуже мало чужинців, — усього яких 3000 людей річно із Польщі.

До Німеччини не пускає польський уряд українців майже зовсім. Так само до Данії і Бельгії. До тих країв їдуть лише еміґранти з корінно польських земель. У цих трьох краях зарібки дуже добрі.

До Франції допускає уряд наших еміґрантів, але там зарібки слабі, а праця незвичайно важка. Окрім того там до тепер нема ніяких українських товариств, а навіть уряд не хотів допустити наших

священників, що хотіли туди їхати для заспокоєння релігійних потреб наших еміґрантів.

Та кудиби хто не їхав, кождому радимо одно: Перед виїздом треба порадитися про все в „Товаристві опіки над українськими еміґрантами“ у Львові вул. Городецька 95/I. Напишете лист до цего товариства і залучите значок за 75 грошів на відповідь, то Товариство відпише вам, куди варто і можна їхати, коли і до кого зголошуватися і таке инше. Алє жадним аґентам не вірте, бо обманять вас.

Що сказав митрополит Андрей про відбирання православних церков?

Недавно зголосився у голови греко-католицької церкви в Галичині, митрополита Андрея, оден польський редактор з Варшави, і став розвідувати, що митрополит думає про те, що кілька сот православних церков на Волині, Холмщині, Поліссі і Підляшу задумують власти відібрати від православних.

На запити цього редактора відповів Митрополит гідно і достойно приблизно такими словами: — Не важне те, де хто молиться але те, як він молиться.

Відбирання церков, з котрими населення віддавна зжилося, суперечить Божественній Науці Христа. Завданням католицької церкви є не розєднувати християн але їх лучити, і то лучити не силою, але любовю.

Якенебудь насилля може тільки напоїти серця покривджениих огірченням і ненавистю і пхнути їх в обійми усяких сект, єресий і иншого баламуцтва. А цього не бажає собі жаден щирий християнин. Католицька церква ніколи не моглаби одобрити такого поступовання, що в своїх наслідках принеслоби лише ненависть і замішання. Тому і заявив митрополит, що не зголошував і не зголошує участи в відбиранню тих церков, не хотівби приложити рук до жадного насильства.

Треба знати, що все українське населення Волині, Холмщини, Полісся і Підляшша, ще перед несповна сто літами було греко-католицьке, однак московський царський уряд довів до того, що населення з часом перейшло на православіє. Деяка частина, головно на Холмщині перейшла на римо-католицький обряд і через те спольщилася. Тепер деякі польські власти, світські і духовні, задумують, як ми вже вище зазначили, відобрати кількасот православних церков.

Покликуються на те, що ніби ті церкви були колись католицькі, отже й тепер повинні стати католицькими. Поодинокі випадки відбирання церков трафлялися останніми роками на цих землях досить часто і все викликали однодушний протест і слушне обурення усего українського народу. Досить згадати події в Жабчу, минулого року. Тепер же задумують приступити до відобрання кількох сот церков нараз.

Але не впадаймо в зневіру! Український народ перебув вже не одно. То й це дасть Бог перебудемо!

—о—

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

На Україні

під більшовицьким пануванням щораз то нове лихо. Більшовицький уряд почав насильно відбирати землю у селян. З відібраної у селян землі творять великі фільварки, так звані „колхози“ (колективні хозяйства), на яких усі селяне мусять працювати примусово. Тим чином до пяти літ хотять більшовики зробити всю землю „комуною“. Ніхто не буде мати свого ґрунту. Селян, що опираються тим розпорядкам, вивозять у Сибір і на Соловецькі острови — де панує майже вічна зима (9—10 місяців на рік). Безборонні селяни в розпуці. Майже усе збіжже забрав від них уряд примусово ще в осени, про що ми вже писали. Тепер цілій країні грозить голод, бо не знати чи селяне схочуть працювати на цій новомодній панщині.

Недавно видав більшовицький уряд декрет, що нових церков не вільно будувати, а хтоби щось таке задумував буде суджений за державну зраду. За це є передбачена кара смерти. В другому декреті постановляє більшовицький уряд, що ізза браку гроший, требаби відшукати все золото, срібло і инші дорогі річи, які знайдуть в гробах мерців. Часто-густо давнішими роками хоронили там мерців — як впрочім усюди — з золотими хрестиками, перстенями, кульчиками, тощо. Усі ці річи задумує тепер більшовицький уряд повишукувати в гробах і забрати на потреби скарбу. До помочі закликає уряд населення. Кождому, що вказавби певно, де в котрій могилі є якісь дорогі річи, обіцяно четвертину найдених річий, як нагороду.

В давній столиці України Києві, розбирають тепер більшовики Десятинну церкву, котру збудував колись український князь Ярослав Мудрий. Ця церков стояла 900 літ і перетрівала усе наше народне лихоліття. Навіть татарське лихоліття. Тепер вона вже наполовину розібрана. Дзвінницю вже цілковито розібрали.

В Росії і взагалі цілому Радянському Союзі,

діється те саме. Відбирають землю, нищать церкви, арештують і мучать свідомих людей, особливо духовенство. Через те в цілому Радянському Союзі кипить. Идуть масові арешти, наглі суди і розстріли. А по селах заворушення.

Незадовго мають більшовики розстріляти пятьсот бувших офіцирів, яких підозрівають, що вони є ворогами комуністів. Газети пишуть, що тою „кровавою купілллю“ хоче більшовицька влада відстрашити людей від опору,

Недавно заборонено зовсім приватну торговлю. Від тепер можуть торгувати лише партійні комуністи і їх організації.

В останніх днях надходять вістки, що в ріжних околицях України, а так само в инших радянських (більшовицьких) республиках під московською владою вибухли повстання і заворушення і то головно в тих околицях де тепер більшовицька влада почала відбирати землю й заводити спільні господарства. Та неспокій чути і в инших околицях, і там, де ще землі не відбирають (бо це роблять постепенно). Такі заворушення почалися найбільше на Україні, на Кавказі, в Туркестані і на Білоруси. До тих околиць, де є заворушення, вислали військо, В богатьох околицях селяни рішили не засівати землі, бо всеодно — збіжжа забирають на податки, або за півдармо (в обмін за марні фабричні вироби).

Буковинські Українці

внесли були до Союзу Народів скаргу, в якій описали, як румуни переслідують українців на Буковині і в Бесарабії. Просили, щоби Союз Народів, до якого і Румунія належить, заступився за переслідуваних. Та Союз Народів переслав ту скаргу румунському урядови і дописав, що до тих справ не мішається. Подібні зажалення (меморіяли) висилали вже кілька разів і наші політичні провідники за український нарід під Польщею й на Закарпатській Україні (під Чехословаччиною), та Союз Народів ні пальцем не рушив. І чи той Союз має право говорити, що він бажає справедливости і мира в світі?

Хорвати

що терплять під пануванням Сербів, також внесли були тепер таку жалобу на сербів і домагалися, щоби Союз Народів вислав до Югославії комісію, щоби побачила, як серби знущаються над хорватами. Алє і на це Союз Народів не відповів. Бож той Союз складається власне головно з таких держав, які мають у своїх границях такі народи, з якими роблять, що хотять.

В Льондоні

дальше радить та морська конференція про воєнні кораблі. Як ми вже писали, ті держави, що там нараджуються, не можуть прийти до згоди. Вже раз було говорено, що Америка малаби мати стільки кораблів, що й Англія, Японія малаби мати 75 процент (три четвертини) того, що Америка або Англія, а Франція й Італія богато менше, заледво третину того що Англія. Франція боїться Італії, щоби її не закасувала на Середземнім морі і тому не годиться, щоби Італія мала таку фльоту, яку їй признають великі держави. Тай Італія не задоволена з того, що їй позволяють мати тільки те, що має тепер (так, як і Франції). Та взагалі про те, що там радять, дуже мало знати, бо все тримають в тайні. Та таки можна припускати, що важко буде їм дійти до згоди, а може й так статися, що Америка махне на те все рукою і відкличе своїх делегатів, бо й так щось там проти Америки кнують делегати Франції, Італії й Англії.

В Парижі

наробило богато шуму те, що пропав десь російський (царський) ґенерал Кутєпов. Цей ґенерал був провідником російських еміґрантів —офіцирів, що мають свої штаби й військові школи, бо ще готовляться, щоби колись виступити до війни з більшовиками. Французькі газети пишуть, що того ґенерала певно вхопили і десь вивезли або й убили більшовицькі аґенти. Підозрівають, що його замкнули в більшовицькім посольстві в Парижі і домагаються, щоби поліція перешукала посольство. Бо хотяй у всіх державах чужосторонні посольства (амбасади і конзуляти) мають так зване „екстериторіяльне право“, що поліція не має права до того будинку увійти ані нікого там арештувати, але коли є таке підозріння, що в посольстві тримають насильно або й мучать схоплених людей, то поліція повинна туди увійти і зірвати дипльоматичні взаємини з державою того посольства. Так пишуть французькі ґазети і вступне слідство французької поліції дещо з тих підозрінь підтвердило, але ще нема певности чи справді ґенерала Кутєпова вхопили більшовики. Говорять, що цей ґенерал позалізав у якісь довги і мав коханки, отже міг утікти з Франції а його знайомі нарочно могли пустити про нього таку поголоску, щоби не догадався ніхто про правдиву причину втечі. Більшовицьке посольство в Парижі рішучо заперечує тим вісткам, що ніби то в посольстві мавби бути увязнений той ґенерал.

В Англії

яка тепер має немалі клопоти з своїми кольоніями (Індії, Австралія), тепер також не дуже добре. Мають застрайкувати робітники всіх фабрик бавовни, всіх около 200 тисяч люда. Домагають більшої платні, а фабриканти не хотять дати, кажуть, що бавовна не вдалася і бавовняні вироби не дуже тепер купують. В великім музею в Льондоні („британськім“) вибухла недавно бомба і накоїла трохи шкоди. Кажуть, що бомбу підложили індуські студенти, що учаться в Льондоні. Тим хотіли вони запротестувати проти англійського панування в Індиях.

В Гамбурзі

виловила поліція цікавий транспорт зброї. До Гамбурґа привіз шведський корабель бочки з оселедцями, але ті бочки видалися поліції підозрілими. Отворили бочки й пересвідчилися, що там не оселедці, але кріси, револьвери і ґранати. Це була зброя, яку потайки спровадили собі німецькі комуністи, щоби мати чим воювати. Зброю поліція сконфіскувала.

В Мексику

був замах на президента (Рубія). Якийсь молодий 27-літний чоловік стрілив шість разів до авта, в якім їхав президент, його жінка і кілька офіцирів. Президент і жінка ранені. Замаховця зловили і він сказав, що хотів застрілити президента, бо президент належить до ворожої політичної партії. В Мексику вічно так. Та чи тільки в Мексику? Нині вже всюди люде не терплять кривд спокійно, але мстяться.

—о—

УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ

Львів, 16. лютня 1930. Ч. 5.

Про читальню.

Минулої неділі був я з батьком у читальні.

Я знав, де є читальня. Посеред села є такий великий гарний дім і на нім написано: Читальня „Просзіти“.

— Але чому той дім називається читальня? — запитав я батька по дорозі.

— Читальня зветься тому, бо там люди читають. Читають книжки і часописи, або говорять про щось важне й цікаве. Зараз сам побачиш.

Ми ввійшли до великої білої кімнати з довгими столами і лавками біля столів. Довкола сиділи старші і молодщі господарі й господині, парубки й дівчата. Всі читали часописи, що надійшли свіжі зі Львова. Найбільше було там „Народної Справи“. Дехто стояв біля шафи з книжками. Батько пояснив мені, що то люди зичуть книжки до дому з читальняної бібліотеки. Батько й сам позичив дві книжки, одну собі якусь господарську, а мені визичив „Лиса Микиту“, дуже красні вірші Івана Франка.

Коли ми вже хотіли відходити, хтось узяв мене за руку і закликав:

— А, ти Івасю також тут? Гарно, гарно! Треба до читальні привикати з малку і других намовлятн до неї. Бо в читальні навчишся, як жити, аби нам ліпше було.

Я оглянувся й побачив, що то мій любий дідо Стефан Мізинець. Я поцілував його в руку. Він колись заложив нашу читальню і завжди намовляв людей до освіти. Я міркую, що він дуже розумний чоловік, бо всі люде дуже радо його слухають і шанують. І я люблю слухати його розмови. Він також дуже добрий, бо часто привозить мені з міста книжочку тай нераз бавиться зі мною. Хто з вас має такого доброго дідуся?

Івась Мізинчик.

Листи вуйка Петра

Пятий лист.

Йду я вчора улицею,
Підпираюсь палицею,
Дивлюсь, що то йде за дука,
Наче справді панська штука?
У новенькому кожусі,
Шапка аж на правім усі, —
Йде, мов котиться біленьке,
Хоч маленьке, та важненьке.
Приглядаюсь трохи з близька —
Таж то Ивась Петра Ослизька!
„Де ти, Ивасю, так убрався?
Чи позичив, чи підкрався?“
А Ивась каже: „То з кріляток
В нас тепер такий достаток!
Тому рік була в нас пара,
А тепер зробилась хмара,
Бо ховаемо чистенько
І пильнуемо гарненько.
Варто крілики ховати,
Мясо зїсти, шкіру зняти,
Я вже й сам такі кожушки
Вчуся з батьком виправляти“.
Здивувався я немало,
И трохи встидно мені стало,
Що я сам у своїй хаті
Ще немав ніраз кріляти.
Тож тепер купую двое,
Білі щоб були обое,
Буду пильно доглядати
А потім пожиток мати,
Тай буду всім говорити,
Що з крілів мож гарно жити, —
Гарно жити і ходити,
Шубу у зимі носити.

Вуйко Петро
Сніжок.

„Ой, то смачні вареники!“
Гнатко примовляє.
„Не їдж, Гнатку, забогато!“
Мати впоминає.

Та Гнатко занадто ласий, —
Мати там працює,
А він з миски пироженьки
Як старий пакує.

Та все має свою міру,
Гнатко переївся
І скривився, бо животик
Дуже розболівся.

Мусів він лежати тиждень
І не їв нічого. —
Тепер знає: **Хто лакомий,
Хорує від того.**

Ілля Тижай. 1)

Історія села Альфредівки.

Богато наших сіл повстало ще в давних княжих часах, 800 до 1000 літ тому, а ще більше сіл постало за панщини. Коли якийсь землевласник побудував собі фільварок, потребував людий, управляти землю. Щоб їх позискати, визначував одну частину свого обшару для „підданих“, щоб мали з чого жити. Звичайно визначував такому одному робітникови цілий ґрунт, то є дванайцять морґів землі, себто девять морґів орного поля, а три морґи сіножати. Побудував також для них хати на визначених ґрунтах; за те мали вони даром працювати панови в призначені дни в тижні, три, або й більше, як хотілося панови.

З початку трохи лучше поводилося підданим. Пан звичайно досить справедливо поводився з ними, щоб їх не відстрашити. Одначе пізніще був такий дідич паном життя і смерти своїх підданих. Був він для них опікуном і судією, від него залежало життя підданих. Декотрі дідичі уважали своїх підданих за свою власність і неполюдському обходились з ними. Не цінили їх життя навіть так, як життя звірини. Про це, як ці пани поводилися з підданими, говорили, і ще говорять селяни, коли зайдуть в розмову, про давні часи. Кажуть так: — „Коли такому панови забаглося якоїсь розривки, приміром полювання, а не хотілося йому йти в ліс, або в поле, то він казав попросту підданому вилізти на дерево і кукати, а пан стріляв до него, як до птиці. Звичайно таке „полювання“ кінчилося смертю підданого. То справляло звірови — панови приємність! І панська родина, всі панята, залюбки придивлялися таким страшним подіям“.

Повідають і инші річи; може менше жахливі, але також не менше дивні. Звичайно зі сходом сонця виїздив у село дозорець на коні з нагаєм у руці. І якби котрийсь з робітників — кріпаків щось обізвався, тоді такий драбуга цідив без милосердя дротяним нагаєм. Опізнення також дорого коштувало. Казав економ дати такому бідному мужикови двайцять пять буків, що також кінчилося дуже часто смертю. Тож котрі не могли зносити таких тортур, залишали усе панове майно і були щасливі, коли удалося їм втікти з життям. Більшість одначе привязувалася до землі, зносячи терпеливо всякі знущання.

Працювали на панських нивах, не тільки мужчини, але навіть жінки і діти, про що говорять народні пісоньки, котрі вже в пізніших часах співали: —

— „Наші мами гарували,
Панам просо опихали.
Наші мами почорніли,
Бо вільности не виділи.
Тепер ми собі паночки,
Бо не робим панщиночки.
А ми собі як день, білі,
Бо ми собі тепер вільні“......

З часом така панська осада, спершу зложена з кількох родин. розросталося у велике село. Такий початок мало і наше село, Альфредівка в повіті Перемишляни. Лежить на рівнині, а радше на долині. Нема у нас ні гори, ні ліса, ні ріки. Тож довкруг рівні поля, а дальше на північ спадає ще низше, де розтягаються долини, звані „Мазовами“, котрі тягнуться десь аж під Золочів. Назва „Мазів“ походить правдоподібно з того, що колись давніще були тут мочари і болота. Чорна земля мов вугля, розмакала і тоді виглядала подібно до мази Звідси правдоподібно походить назва „Мазів“.

Сама назва „Альфредівка“ походить від того, що осада повстала на ґрунті ґрафа, що називався Альфред. Казав він її називати від свого імени „Альфредівкою“. Спершу ця осада була дуже мала. Називали наше село — сусідні села — „Новим Селом“. В нашому селі в давних часах замешкували не тільки українці, але і поляки і инші. Німці походили ще з давніщих часів, коли то татари пустошили наші землі і мордували або забирали в неволю людий. Тодіто для залюднення зпустошених земель спроваджувались сюди заграничні кольоністи. Ті заграничні кольоністи, а переважно німці, з часом винародовилися, себто приняли нашу мову, віру і звичаї. Натомість поляки, котрі приняли нашу мову, вспіли заховати свою релігію і закорінитись в оселі. З тих часів в нашому селі заховались ще німецькі назвища, як: Вільгарт, Бальбір, Маґрель і инші. Нині хіба є слід по їх іменах, що вони колись були німці, бо всі вони тепер українці, або поляки.

Дальше буде.

Що чувати в нашім селі

Нашим дописувачам під увагу!

До нашої редакції приходять що днини сотки дописів про те, що діється по наших селах і містах. І за це ми вдячні нашим Вп. дописувачам, що повідомляють нас про життя краю, освітлюють ясні сторінки того життя і осуджують його темніщі прояви.

На жаль, мусимо ствердити, що в спорій частині дописів говориться про піянство, хрунівство, розпусту і тимподібне. При тім майже усі дописувачі домагаються, щоби їх дописи поміщувати без скорочення і змін.

Редакція не може таких дописів містити в цілости ізза браку місця. Другою причиною, чому ми скорочуємо дописи, є те, що жадна ґазета отже і ми не можемо містити у всій ширині дописи про всякі надуживання, публіку, то що. Поперше тому, що ґазета виглядалаби тоді на збірник усякого паскудства, а по друге, що дуже часто дописувачі пишуть таке, чого би перед судом не могли або й нехотіли доказати і ми булиб наражені на безліч судових процесів, спростовань то що.

Зрештою, нашою ціллю є, не ганьбити людий, хоч вони часами й злі, але їх поправляти, давати їм за приклад других громадян, що жиють чесно і в добрій злагоді один з другим, і вказувати їм ясну дорогу до добра. А чи може когось поправити подрібний опис усіх його прогріхів і похибок? І кому буде цікаво читати про усі його прогріхи і надужиття окрім вузкого кружка його знайомих? А нашу ґазету видаємо для многотисячної громади українського селянства, і воно повинно у тій ґазеті мати ясний образ нашого народнього життя. Бо загал нашого народу іде з кождим днем до ліпшого, мимо таких випадків, що десь там якась одиниця є негідна чи нечесна.

Над цим просимо усіх наших дописувачів застановитися і не брати нам за зле, якщо не помістимо якої подібної дописи в цілости. Окрім того просимо й на далі інформувати нас про усі прояви життя краю. Також просимо не забувати, що дописи, в яких говориться про чиєсь нечесне чи шкідливе поступовання, мусять бути підписані нашим мужем довіря в даному селі і двома свідками.

Редакція.

Витвиця п. Болехів. Місцева молочарсько-споживча кооператива почала вже була через недбальство і несолідність деяких членів хилитися до упадку. Та на щастя ліпша частина членів пішла до голови по розум. Скликали Надзвичайні Загальні Збори і вибрали до Управи свідомих, ретельних і працьовитих людей. І відразу кооператива почала бистро підноситися з упадку. Є надія, що наша молочарня під проводом теперішної Управи особливо справника М Козбарич Гошовського стане згодом, завдяки праці цих чесних громадян знова гордістю села, як бувало давніще. Щасти Боже в праці, громадяни!

Кооператор.

—о—

Село відживає. Ланчин пов. Надвірна. З радістю повідомляємо світ, що ми живемо цілком інакше, як до тепер. Будинок читальні вже майже цілком відреставрований. У вересни заложили ми кооперативу в читальні, яка дуже гарно розвивається. Народ чимраз більше горнеться до читальні і до кооперативи. Що просвітне життя і свідомість у Линчині починає зростати, свідчить сьогорічна коляда на „Рідну Школу“, яку за допомогою Голіяна Степка. студента, зорґанізував В. Яремин. Першого дня свят по Службі Божій виголосив Голіней Степан, привіт від „Рідної Школи“ нашому громадянству і довшу промову коло церкви. Промова мала великий вплив на громадянство. Нас з колядою витали дуже радо на загал (з виїмком кількох хрунів і темних духів) Заколядували помимо загального зубожіння ізза зачинення ярмарків 360 зол. Сто вісімдесять (180) зол. вислали чеком „Рідній Школі до Львова, а 180 зол. лишили на читальню (відбудову). Купили 5 кубіків дерева на підлогу в театральній салі. Дуже неприємний випадок стався на закінчення коляди. Якийсь брехун доніс на поліцію, що ми колядували без дозволу і заколядували аж 400 зл. і лишили гроші собі. Отже Б. Яремина і Голінея Ст. тягали на поліцію. Колядувати ходили 8-ма партіями, коляду започаткували на приходстві (около 80 мужа!), а закінчили під кооперативою, читальнею і Могилою Борців третього дня свят (100 осіб-мущини і жінки!) Крім того збирали третього дня коло церкви на читальню і узбирали 40 зл. На Йордан, процесія вертаючи з Прута не пішла, як що року, на саліну, але пішла на Могилу коло читальні і о. Лятишевський посвятив йорданською водою Хрест на Могилі, кооперативу і читальню. Це зробило дуже гарне враження на Українців, а вплинуло пригноблюючо на чужинців, й що бачили,що ми вже прозріваємо. За старанням Виділу читальняного до читальні навертається і молодь (парубки головно). В читальні улаштовано курс національних танців Авраменка і спроваджено учителя танців. Взагалі є надія, що вже не заснемо.

В. Яремин.

—о—

Жапалів пов. Любачів. Після війни Жапалів віджив. Іде праця в читальні, заложено кооперативу та молочарню, а завдяки неоціненим трудам о. пароха поставлено церков, якою Жапалів почванитись може перед цілою околицею. Кооператива в початках розвивається доволі добре. Один з місцевих молодих підпринявся бути крамарем якийсь час даром, доки кооператива не стане на твердому ґрунті (Гр. Демко). Тут лиш треба зрозуміння людий, що ця крамниця є наша і що купуючи все в ній, збогачуємо себе, коли всі будемо купувати в своїх будемо певно сильніще стояти матеріяльно, ніж тепер. Доволі рухливий аматорський гурток дає вистави в читальні, а остання вистава була „Де горівка буває, там добра немає“ видання „Народньої Справи“, яка пройшла з добрим успіхом. Гроші ідуть на укінчення дому читальні. Жапалів належить до свідоміщих сіл в околиці. В селі є около 50 часописів в тім 30 „Нир. Справи“. Що найпекучіще то це, що мимо цього, що в селі є три чверти населення Українців, то нема ні одного українського вчителя. До дітий і слова ніхто не скаже по українськи, хоча школа на папері є утраквістична. Обіцяв шк. інспектор дати хоча одного вчителя, але на обіцянці й остало. Всетаки одно радісне можна занотувати, що ростемо в силу, шириться і укріплюється свідомість, яка може бути одинокою запорукою добра для нас. Тому щасть Боже, в змаганню до кращої будуччини. Геть усі непорозуміння, а тоді станемо сильніщою стопою на своїй землі.

Г. Л-я.

—о—

Лолин пов. Долина. Заснована в селі в 1928 р. чит. „Просвіти“ по році оживленої діяльности завмерла. Місцева інтеліґенція не проявляє від довшого часу ніякого заінтересовання читальнею. Чи наші інтеліґенти не можуть уже дати ліпшого прикладу? Чи не соромляться вони свідомих селян? А може ще опамятаються...

Свій.

—о—

Гарний примір. Громадська Рада в Старім Селі пов. Бібрка, з власного почину ухвалила на свойому засіданню дня 13. грудня 1929. протиалькогольне голосованнє в своїй громаді. Голосованнє переведено 29 грудня. На 1012 управлених до голосовання віддано 674 голоси за скасованнєм коршми в громаді, а лише один голос проти скасовання. Отже коршма буде скасована, завдяки старанням чесних громадян, війта і радних Старого Села. Честь свідомих громадянам!

—о—

З Гоголева пов. Сокаль пишуть нам: В селі почав завдяки праці свідомих одиниць оживати освітний рух. Під проводом п. Ю. Ліскевича розпочато збирати фонди на будову читальні, та не повелося, бо п. Ліськевич виїхав, а вибрані на його місце комітетові, займаються більше картами, як народньою роботою. Де ваша совість, люде?

Гоголівський.

—о—

Робота йде! Цінева пов. Долина. В нашім селі завязався минулого року драматичний гурток, в котрім згуртувалося вся свідома молодь і улаштовує ріжні вистави. На різдвяні свята улаштував гурток виставу п. з. „Жидівка Вихрестка“ з додатком „Розмова Степана з Мошком“. Вистава випала дуже добре, лиш біда в тім, що не маємо своєї хати, а вистави даємо в шкільній салі, котра є понищена війною і є за мала, щоби помістити публику зі свого села, а про сторонних гостий нема і що говорити. В сім році ми взялися енерґійно до будови Народного Дому, в якім малибися примістити кооперативна крамниця, молочарня, саля вистав і інше. Свідомі громадяне пішли з колядою на ту ціль і заколядували до 350 зол. З вистав із попередних літ з коляди є досить гарна сума а в додатку наші односельчане зза моря зложили гарну суму. Та біда з нашими киринниками, котрі роблять на перекір. Між іншим почали копали глину на цеглу, на громадськім пасовищи побіч цегольні спілкової, якої властителями є М. і М. Мазури, В. Гошко і М. Комар. Вкопали 50м³ глини і прийшла з виділу повітового заборона, щоби перше прислали плян, ухвалу з громади і число парцелі і щоби працю задержати. Та ми тим не зражуємося і працюємо дальше. Вся молодша верства є освідомлена, з виїмком молодих хлопців, котрі запиваються і роблять авантури по селі. Сором вам, піяки, а ще в такий час, коли треба сили і одного духа і великої єдности. Схаменіться молоді і старі, котрі пересиджуєте по шинках і заливаєте себе отрутою, а беріться до великого діла зєдиненими силами!

Член гуртка.

—о—

Свято „Просвіти“ в Струсові. Дня 15 грудня 1929 р. відбулося в Струсові пов. Теребовля рейонове „Свято Просвіти“ з нагоди шістидесятьлітних роковин. По відспіванню молебня і панахиди за померших членів „Просвіти“, удалися зібрані до читальні, яка в протягу години наповнилася вщерть. При дверях і перед церквою продавали відзнаки члени кружка Тов, „Союза Українок“, не зважаючи на велику негоду. В читальні відбувся концерт. Вступне слово виголосив місцевий парох о. Т. Цегельський, який щирими словами представ цілий розвій товариства „Просвіти“ від часу його заснування. Відтак слідував реферат др. Заплітного з Теребовлі, в якім головно було подано значіння просвіти для нашого народного розвою. Опісля слідували співи хорів з Дарахова і Струсова, які випали надсподівано добре.

Бурю оплесків викликав хор з Дарахова (диріґент Ом. Барановський) піснею „Було колись в Україні“. Були також гарні деклямації (І. Конрад, Пав. Тепла, Зеля Ратичівна), а піснею „Ще не вмерла Україна“ закінчили зібрані свято. До уряджения свята немало причинився місцений сотрудник о. Декайло, який і вистарався о диріґента.

О. Б.

—о—

КАРТОГРАЯМ.

Чи знаєте, Редактори,
соромно й признатись, —
в вашім селі гарні люди
взялись в карти грати.

Що вечора, як зійдуться,
беруть карти в руки
„очка“ грають таки в гроші,
якби які дуки

Малі діти дивуються
звертають увагу,
що батьки їх забувають
про кращу розвагу.

Через літо що неділі
все книжку читали
а тепер у веч р довгий
за карти узяли.

Схаменіться, картограї,
перестаньте грати,
Бо не добро, але лихо
Мете з того мати!

Училисьби ваші діти,
як добро творити,
як живуть чужі народи,
і як нам би жити.

Схаменіться, не беріться
за наліг ворожий,
до вас пише вас приятель,
Василь Подорожний.

(Сороки п. Бучач).

—о—

Переписка і всякі поради

Дописувачам із Сопота і Славська, пов. Сколе. Ваших дописів не помістимо через те, що ми не можемо займатися чиїмись хатними справами.. Річ ясна, що воно погано як хтось там бере ренту, вдовичу чи інвалідську і зараз її пропиває, а не зуживає на розумну господарську потребу. З тим треба боротися, але не доносами, бо це нечесно, тільки розумним словом, доброю порадою і прикладом.

Дописувач з Ладина п. Збараж. Дописи, в яких напятновується негідну поведінку якихнебудь людей містимо лише тоді, коли їх підпише наш муж довіря і два свідки.

Дописувач з Ніневич коло Радимна. Ваше письмо відослали ми до Укр. Посольського Клюбу. По переведенню слідства помістимо допис з подробицями.

Дописувач з Луки малої, пов. Скалат. В справах надужить в кооперативі зверніться до свого Повітового Союзу Кооператив, аби перевести слідство.

М. Колом Заставці. Вірш не злий, піде в скороченню, але пізнійше. Вправляйтеся дальше. — Т. П. Криниця і Ст. Хоробрів — так само.

М. Д. В. Того покищо не можемо містити.

О. Х. Михайлівка. Вправляйтеся.

І Верб. Свіржо... р. Розуміємо добре, як важко працювати серед тих людей, що ізза своєї темноти, ще не бачуть, де їх приятель, а де воріг. Тих справ стараємося не рушати. Жичимо Вам доброго успіху в нелегкій праці, — буде тимбільше внутрішнє задоволення, коли бодай один на сто прозріє.

Задуброва пов. Радимно. Допис про заборону співати в церкві по українськи помістимо, але аж як той допис підпише наш муж довіря і два свідки.

В С. „Зеґар люксусови“ Волинь. Як маєте гроші, то можете їх і кориснище зужити. За те, що Ви там „зеґар“ дійсно виграєте, не ручимо. Вони звичайно богато більше обіцюють, як додержують.

Дописувач з Варкович на Волині. Напишіть докладно що то за „страж“ чи вона українська по духу і формі чи чужинецька. Добровільну приналежність і працю українців в чужих або ворожих нашому народови орґанізаціях можемо помістити хиба як сумне явище. Ждемо відповіди.

Коб-ець. Як визбуватися небажаних ґазет. Не тільки Ви, але й други передплатники пишуть до нас, що не можуть обігнатися від хмари ріжних нових підозрілих ґазет, котрі задармо насилає хтось на села на їх адреси. Люде питають, що робити, аби така ґазета не приходила і аби потім за неї не треба було платити. Отже наша рада така: таку ґазету, якої собі не бажаєте, не треба приймати від листоноша, але попросити, нехай на ній напише, що звертаєте, („zwrot“) і віддасть назад на почту, аби почта відіслала до тої редакції що за дурно посилає людям свою ґазету, від якої – як пишете — аж слабо робиться. І хочби така ґазета далі до вас лізла, Ви все її звертайте і не беріть навіть в руки.

Автор вірша з Колесників. Ще за слабе. Не вживайте таких грубих слів як „с... син“ і инше.

Дописувачі з Іванівки к. Теребовлі. Ми вже писали, що на всякі спроневірення в громаді є контроля і треба її зажадати. Справу віддадуть до суду, а тоді напишете нам, чи покарали підозрілих, Рада громадська може зажадати контролі і люстрації (на те є контрольна комісія) над рахунками. Чи писар давав квіти на пібрані гроші? Як справа ще не була в суді, то не можемо про це писати.

Політичні новини в Польщі.

Йдуть дальше наради над буджетом ріжних міністерств. Всі наші посли беруть у тих нарадах участь і стараються виеднати для українського населення під Польщею належні йому права. Посли вказують, які тягарі поносять українці для держави (податки, військо і инше) і які кривди діються народови мимо того, що конституція ніби узнає всіх рівноправними.

Підчас нарад 3. лютня виголосив промову посол Др. Д. Левицький (голова Українського Клюбу) і то цим разом говорив в імени трьох українськкх партій: Укр. Національно-Демократичного Обєднання, радикальної партії і Селянського Союзу. Цю промову не можемо покищо переказати, бо її сконфіскували в одній українській ґазеті (в „Ділі“). Проти тої конфіскати вже запротестували наші посли (посол Др. Біляк).

При нараді над буджетом міністерства внутрішних справ промовляв посол Целевич про те, як старости і Виділи повітові обмежують права громад і взагалі все самоурядовання. Велику увагу присвятив справі буджетів сільських громад і представив, що повітові Виділи виробляють з буджетами.

При нараді над буджетом міністерства скарбу говорив пос. Целевич про те, як покривджено українців, бувших залізничників і урядників, (про це пишемо окремо).

При буджеті міністерства рільництва промовляли посли Остап Луцький, Рогуцький і Кунько. Представляли, що не тільки загально світові причини викликали таку господарську скруту, яку відчувають всі рільники, а найбільше українські селяни під Польщею. Причини до тої скрути дав і сам польський уряд через те, що занедбував рільництво, а опікувався більше промислом і торговлею (розуміється в корінній Польщі). Політично-адміністрацийні власти ставлять українському господареви особливі перепони в його розвитку. Забороновано нераз навіть сільсько-господарські курси та обмежувано кооперацію з політичних причин. А тепер, коли через таку короткозору політику і покривдження рільництва селянство зовсім зубожіло і це відбилося вже й на промисловцях, фабриках і торговлі, власти щойно думають про якусь поміч селянству. але українському селянинови певно нічого не поможуть.

Підчас нарад над буджетом міністерства освіти промовляли посли: С. Жук, М. Струтинський, Хруцький і Д. Паліїв. Говорили про касовання українського шкільництва та про те, як наших учителів не приймають до служби а в українські села дають часто поляків, що від наших дітей вчаться говорити по українськи. Пос. Хруцький говорив про важке положення православної Церкви і православних українців під Польщею. Говорив про заборону Православного Собору, хоча митрополит православних мав до скликання Собору право на підставі статуту православної Церкви.

Посол Д. Паліїв відповів польській посолці Баліцкій, яка жалувалася, що нібито на „кресах“ українщиться польські діти! Посол сказав, що це очевидна неправда, хіба глум і насміх, бо деж можливо щоб на „кресах“, (в Сх. Галичині й на Волині) де вже майже нема чисто українських шкіл і українців учителів, мігби хтось „українщити“ польські діти. (Власне навпаки, учителі—поляки стараються польщити українські діти, і ті діти хоче українське населення ратувати в своїх приватних рідних школах, котрим адміністраційні власти ставлять великі перешкоди. Ред.). Та на всі ті слушні нарікання й протести українських послів не відповів міністер освіти (Червінські) у своїй промові ані одним словом.

В Варшаві відбувається знов велика парада, бо приїхав в гості президент Естонії. Цей приїзд має і політичне значіння, бо Естонія це одна з держав над Балтийським морем, а Польща хоче з такими державами жити в тісній згоді, бо хоче з ними порозумітися, аби не допустити більшовиків до того моря. Тому польські ґазети дуже тішуться, що приїхав президент маленької Естонії. Бо все то добре мати бодай одного маленького приятеля, коли під боком є немало сильних противників. Та то ще непевне, чи й Естонія буде тим приятелем, а впрочім політична приязнь непевна, як осіння погода.

На цім місці щераз з приємністю згадаємо, що голова Українського Клюбу говорив у соймі цим разом в імени трьох партій. Це дуже гарний обяв, що бодай на хвилину наші партії вміли знайти спільну точку ділання. Коби це було вступом до дальшого поєднання і злагодження партійної гризні, то велика користь була би з того для всего народу. Народ розуміє шкідливість партійної гризні і дуже бажавби собі, аби ті партії поєдналися.

Господарські справи.

Як рятувати господарку?

Нетільки ми, але й инші народи відчувають тепер господарську скруту. Ріжниця лише та, що инші народи дають собі з цим раду, і біда в них зменшується, а в нас вона ще зростає з дня на день. Чомуж це так?

Тому, що вся наша господарка є перестаріла, без жадного пляну, без розрахунку, без розмаху. Заведено ще в давних часах жито, овес і бараболю і з цим ми сидимо й доси. Здешевіли ці продукти і вся господарка заломалась. Потягнула посуха, дощ, град і вся господарка пропала. Або зародило жито, овес і бараболя так, що хліба є досить, то ціни впали так, що пропадай. Так далі йти не може. Коли держава не може направити цього лиха, ми мусимо самі звернути свою господарку на кращу дорогу. А краща дорога — ось куди:

Перемінім сівозмін тобто **введім на полі більше рослин дорожчих, промислових**, пашних. Чергуймо, зміняймо, ці рослини між собою так, щоби і земля виправлялась та очищалась від хопти, шкідників і рослина одна після другої кращеби росла. Обміркуймо, підрахуймо, яка рослина дає більше зиску з того самого куска землі, і таку рослину й плекаймо замісць жита. Бо відомо, що й плекання гірчиці на муштарду дає більше зиску і врожаю з морга, аніж жито. А скільки є дорогоцінних плодів, яких ми зовсім мало плекаємо або про них незнаємо? Наприклад: мак, горох, біб, фасоля, соя, бурак, за ці плоди можна виміняти з одного і тогож морга вдвоє або й троє більше жита або бараболь. Це одне.

А друге: **сіймо пашні рослини та плекаймо побільше домашну худобу.** Використовуймо землю для дорібку зі звірят. Чейже добра корова, добре годована, щодня приносить свіжий гріш. А безроги на сало, на бекони? А кури доброї несної раси в добрих курниках, теж дають щодня прибутки.

Заграничні господарі не мають такої доброї землі як ми, тай не так її багато. А жита вони вже не сіють. Одні плекають пашу для худоби, другі плекають безроги, треті курей, крілів і инше. Для всього цього на полі плекають відповідні рослини, а також рослини найкорисніщі, найдорожчі — на продаж. Виходить так, що ми на заграниці і взагалі на других працюємо. Щоб дістати наприклад мясо, сало, шкіру, олій, фарбу, муштарду, коріння, цикорію, ліки, макухи і таке инше, ми мусимо за це дати богато жита, вівса а навіть пшениці. Отже за все це ми переплачуємо своїм дешевим хлібом.

А скільки способів господарки у нас ще й не знають! Приміром садівництво. Яка це поплатна річ! За врожай з морга саду можнаб скупити весь хліб з трьох моргів, а в рідкому саді можна ще плекати і пашу та тримати й пасіку. Це теж дасть гріш.

Дехто може зауважити, що все це є добре до говорення але не скрізь вдається зробити. Так. Але на те й голова на карку та добра книжка, щоби знати, де і яку господарку повести де і яку рослину плекати. Ясно, що під містом сіяти жито буде непростимий гріх. Бо тут краще виплатиться сіяти пашні рослини і годувати корови та плекати кури або городовину на продаж в місті. Коло цукровару селяне зароблятьз бураків, а також коров на молоко і на мясо. Коло горальні чи млина, багатіють з годівлі безрог і з перерібки збіжжа. Коло олійні легко доробитись з лену, конопель, соняшника, а рівнож і з коров, для яких легко можна набути макухи. В горах мож вижити з вівчарства, з сира, бриндзі, масла, вовни і також з пчіл. На лихих пісках збогатить господарку лубін, сераделя, болгай, буркун, гірчиця. На найгірших мокляках теж можна прожити з плекання лози, виробу кошиків, ховання риби, гусей, качок. Лише треба подумати. Сьогодня вже соромно незнати, як ту чи иншу господарку вести. Про це пишуть майже всі часописи *).

Словом, як бачимо, скрізь можна булоб собі дати раду, лише треба міркувати, і варстат своєї праці знати, щоб цей варстат давав зиски. У рільника один варстат—земля. Отже цю землю треба вміти пізнати і розумно використати.

Ще одна важна справа. Треба при господарці бути енергічним і відважним і не лякатися нових проб і способів до праці. Сьогоднішня господарка—управа збіж—не потребує відваги, бо тут нема богато ризика ані праці. Безперечно, де не має ризика і розмислу,—там панує сплячка, застрій. Управа жита чи вівса заводить у нас оспалість і повільність. Не можна закинути, що наш господар не любить працювати. Але не працює для себе. Наші господарі в Канаді своєю працею викопують з землі доляри, але на жаль працюють не для себе, але для чужих фармерів. Цікаве те, що там наш господар дуже працює без ризика, але під примусом, по вказівкам фармера, і фармер богатіє руками нашого робітника-селянина. Чиж не можнаби й у нас прикласти того труду та фармерського змислу, сприту й ризика для самих себе та для своїх родин? Будьмо охочі й відважні змінити господарку а тоді зробимо Америку і у нас. Переходім до поплатних управ, до поплатних способів господарства, розворушімся—і скажім собі, що земля мусить нам давати гроші, а не хліб. Тоді напевно не скрутить нас жадна скрута.

Інж. О. Б.

—о—

*) Наша редакція буде видавати й окремі книжки про це все.

Що я на весні посію

Грунт у мене суглинок середньо вогкий та середньо врожайний. Поле в 4 парцелях, всього 4 морги. На одній з цих парцель (1 морг) росте озимина—жито і пшениця. З останні парцелі виорані глибоко з осени і в грубі скиби залишені на зиму. На весні на них можна сіяти окопові і ярину. От тепер саме я укладаю собі плян господарки на полі і міркую, щоби було ліпше посіяти. Переглянувши всі календарі і господарські часописи, вичитав я про так званий сівозмін на полі і прийшов до переконання, що дійсно це є добра річ. Досі я сіяв на весні ячмінь, овес, бараболю а часом і гречку. Але підрахував я, що те, що я з того матиму то неварте й праці. Тому твердо рішив —ні хай ці дурниці роблять ті, хто хоче животіти, або хто має багато поля. На моїх 4 моргах треба сіяти рослини дорогі. Обміркувавши так справу, я рішив: На одній парцелі (1 морг) посію мак — цеж 100-120 зол. сотнар, а коли морг видасть 4—5 сотн. то візьму—400-500 зол. найменьше. Алеж це не кінець. До маку я підсіваю моркву пашну. Мак дозріє раніще, я його зберу а морква почне набирати в силу і достигне в осені. З морга зберу найменьше 200 сотнарів моркви. Будечим годувати корови, коні, свині—а колиб я посіяв ячмінь, то мавби найбільше 115 зол. доходу. На другій парцелі сію конюшину червону. Але щоб перший рік не пропав, то підсіваю її в ячмінь голий. Цей ячмінь дасть мені добре зерно на крупи. Ячмінь змелю і продам крупою. За це візьму далеко більше, як 115 зол. На третьому моргови сію пів морга ганижу — чверть морга гірчиці чорної, а чверть морга фасолі або сої.—Щож я матиму з цього? Пів морга ганижу дасть 2 сотнарі, це буде найменьше 600 зол. чверть морга гірчиці видасть 2 сот

це є 250 зол. чверть морга фасолі дасть 3 сотн., то є 150 зол. колиб замість фасолі посіяти сою чорну місцеву, то чверть морга дасть 4 сотнари то є 400 золотих.

Отже з чотиро-моргової господарки гадаю мати хліб для себе, моркву для худоби, а крім того 500 зол. за мак, 200 зол. за крупи, 600 зол. за ганиж, 250 за гірчицю, 150 за фасолю, разом 1700 зол. Відрахувавши від цього на купно насіння: за 3 кгр. маку—3 зол., за 5 кгр. ганижу—40 зол., за 2 кгр. гірчиці—4 зол., за 2 кгр. моркви—10 зол., за 20 кгр. фасолі—10 зол., всього видам 67 зол., Як бачиио що з 4 моргів я зможу витягнути гріш.

Одна лише хиба цієї господарки це те, що вона вимагає більше праці. Але працювати треба!

Іван Б.

— -

(Зі збутом насіння ганижу і гірчиці чи сої нема чого боятись бо ці рослини мають попит на фабриках горілок, муштарди різнях, та й заграницею).

—o—

Які нові рослини мусимо в цьому році ввести на полі.

Цього року ми зрозуміли, що збіжева господарка нас завела — тому требаби побільше плекати рослини, що дають не хліб, а гріш. З таких рослин будуть:

На пашу для худоби на чорноземах: конюшина, люцерна, еспарзета, біб, горох, морква.

На пісках на пашу: болгай, сераделя, буркун, чина, вика, ріпа, стернянка.

На продаж: гірчиця, соя, кмін, цикорія, ганиж, мята, ріпак літний, колендра, чернушка, мак, тютюн,

На зелені погної: Лубіни, сераделя, команиця, люцерна хмелевата, болгай, буркуни і инші.

Вичитавши в книжках про управу цих користних рослин і придбавши їх насіння ми збогатили свою рільну господарку і пашою і дорогими продуктами і дешевими бо природними азотовими погноями, в мотилькових рослинах є богато азоту.

—o—

Що робити з гноєм?

В місцевостях, де поле віддалене від обійстя, гній краще вивозити в зимі. На жаль сьогорічна зима без снігу, але морози денеде є. Користаючи з них, господар мусить гній вивозити, щоб не займати дорогого часу на весні.

Як ще гній на полі в зимі скидати? Скажемо коротко. Гній зісипати на купи, по кілька фір на раз при чім це можна робити лише тоді, коли поле не сильно замерзло та без снігу, або коли форма поля инакше гній скинути не дозволяє. Купи гною висипані на мерзлу землю або сніг, на весні задержують розмерзання землі і тоді треба хіба після останньої відлеги заразше гній перекинути на другу купу. Найліпше є гній скидати на великі купи в кутку ниви.

Роскидати гній в зимі чи в осені по полю не приоравши, є непростимий гріх. Такий гній випарує, вимиється водою і пропаде. В обірнику як раз є то найліпше що виплине або втіче в повітря. Щоб купа гною не парувала в значить щоб азот не втікав в повітря, треба купу вдоптати і присипати землею.

—o—

Що тепер робити в саді?

Саме тепер цриходить пора, обчищати дерева. В вільний час візьміть пилку в руки і вийдіть до саду. Подивіться, як густо галузя за галузя позапліталось. А там які вирости-вовки! Прорідіть ціле дерево так, щоби сонце в літі дійшло аж до головного стовбура. Повитирайте всі до чиста вовки, пообрізуйте сухі гилячки. Коли це закінчиться, не полінуйтеся всі рани замастити хоч глиною з вапном. Коли часу і охоти вистарчить, обшкробайте кору дерева та побіліть вапняною микою. Так справлені дерева в саді дадуть крім користи і гарний господарський вигляд. Більше уваги присвячуйте садам та овочевим деревам.

—o—

Дещо про січку та як її запарювати.

Найновіша господарська практика каже, що січка для худоби буде найліпшою, коли поріжемо її грубо, найменше на 1½—2 цм. До січки добре додати троха конюшини або солодкого сіна. Січку треба змочити теплою водою. Горячою водою запарювати січку не радять, бо горяча вода вилуговує з січки виживні річевини, ці річевини витікають з цебра з водою і січка тратить на виживности. Крім того горяча січка шкодить на зуби. Дрібна нарізана січка не перетравлюється добре в шлунку та спричинює запалення відходової кишки.

Щоб січка худобі смакувала та була поживна, треба до неї крім конюшини, або грису, або макуха додати трошки соли.

За границею в молочних господарствах січку для худоби приправляють на цілий день в той спосіб: Грубо нарізану січку скроплюють зимною посоленою водою. Цю січку дають до великої скрині (паки). Січку сильно вдоптують, а зверха притискають дощиною і камінем. Січка ця за 2-3 дні загріється, змякне, стане запашна і смачна. Щоб цю січку давати кождий день, роблять в паці три перегородки (розділи). Січку накладають до кожного відділу через день.

Таким чином приправлена січка е що дня і солома в господарстві з пожитком використовується.

—o—

Як і чим угноювати луки на весні.

На луки надаються найліпше такі погної: томасина, каїніт, попіл, компост. Ці погної даємо в такій кількості на морг: томасини і каїніту по 1—2 сотнарів на 2—3 роки, так само і попілу. Компосту — 300—400 сотн. Томасину на луки ліпше давати в осені. Каініт можна в зимі й на весні, так само попіл і компост. При цьому глядимо, щоб вода на луках не знесла погної де інде. На луках запливних погної ліпше висівати в осені або по спаді води ня весні. Гній на луках висіваємо звичайно під борону і після очищення лук від моху, хопти та кротовин. Каїніт і попіл неконче й заволочувати.

—o—

378 запомог по 120 зол.

на суму 45.360 золотих.

Дальші запомоги від 376-ої до 378-ої признаємо оцим передплатникам:

376. Семен Зваридчук с. Юрка, Росільна пов. Богородчани, корова впала 5. лютня.

377. Гринь Горбань с. Івана, Вязова пов. Жовква, корова впала 7. лютня.

378. о. Олександер Сорока, Камінки п. Коломия, корова впала 1. лютня.

1. Увага. Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

2. Увага. Всч. о. Олекс. Сорока з Камінок к. Коломиї зрікся признаної запомоги в користь Пресового Фонду „Нар. Справи“.

Кому не можемо признати запомоги?

Лінинський Іван, мав заплачену передплату 1·05 зол. за 1928 р., а дня 6 червня 1929 р, прислав 6 зол. і тим заплатив передплату до 30. червня 1929 р. Дальшу передплату мав вислати найдалі 30. червня, але того не зробив, бо аж 3. липня відновив передплату. Корова впала 18. липня, отже від 3—18 липня минуло всього 15 днів, а треба, щоби минув найменше місяць. З тої причини допомоги не можемо признати. (Відповідь спізнена, бо не було потрібної точно виповненої посвідки).

—o—

ПОДЯКИ.

Дальші подяки за отримані запомоги надіслали нам оці запоможені передплатники; Ілько Яців з Тужилова пов. Калуш, Мих. Росовський з Гороховець пов. Перемишль, Степан Іваницькій зі Стрілкова пов. Стрий, Епіфаній Медвідь з Угринова пов. Калуш, Лев Крамчинський з Залуча Н. Збр. пов. Борщів.

—o—

„Стшелец“ убив чоловіка

23. жовтня 1929 р. у Перекальці коло Товстого (пов. Скалат) член польського „Стшельца“ Шимон Сорока пробив багнетом українського хлопця Василя Шквиру, так, що Шквира вмер. За це судив тепер карний суд у Тернополі Шимона Сороку і „презеса Стшельца“, Пйотра Марцінова. Шимона Сороку засудили на кару дволітної тяжкої вязниці, а Марцінова увільнили з браку доказів. Поліція відібрала від „стшельців“ у Перекальці кріси й багнети щойно по тім злочині. Вартоби відібрати зброю від „стшельців“ і по инших селах, бо це нечуване в світі, щоби в якійсь державі були по військовому узброєні зовсім цивільні люде, які тої зброї уживають на такі діла й погрози, як у Перекальці, в Розтічках і по других селах.

До складу і прикладу.

Данилів лист.

Пише мені мій Данило: „Любий Сорокатий! Аж тепер я з діточками почав панувати! Хоч не довге панування, чує серце в груди, але аби раз, та добре, — що буде, то буде! Якось мав я трохи жита тай вивіз продати, щоб податки тай кредити трохи залатати. Але там мені за корець так давав жидюга, що я плюнув тай поїхав, — чи ж то не наруга? Таж давно за корець жита я вбрався і взувся, а тепер нічо не купиш тай грошей позбувся.

Завернув я з своїм житом, приїхав до хати, а на другий день поїхав у млин питлювати. Маю дати за півдармо й не мати нічого, радше сам зїм, а що дальше, що мені до того? Напекли ми хліба-паски, яєць наварили, смаруємо грубо маслом, Великдень зробили!

На дворі постуденіло, та паливо маєм, що дня прийде ґазет купа, а ми в піч кидаєм! Якісь „сили“, „вікна“, „двері“ тай другі подібні, засипають села даром, хоч нам непотрібні.

„Тож я так собі празную разом з діточками тай читаю твої вірші чорними рядками. І не журюся нітрохи, так на серці мило, скажи сам, чого журитись повинен Данило?

Будь здоровий, мій Іване, прийди коли в гості, радо тебе привитаю в хаті на помості“.

Отак пише мій Данило, що ніби він дука, та пізнати, що то пише смуток і розпука.

Хто гарує, а за працю пожитку немає, той в розпуку легко впаде й сам себе не знає.

Але я Тебе, Даниле, прошу, як твій дружба, знай, що лихо перебути то є твоя служба! А ти знаєш, що як служба, — мусиш острий бути, зуби закуси, небоже, мусиш перебути!

Будь відважний і бадьорий, шануй руки й ноги, лиш здоров будь— будеш жити без страху й трівоги.

Шануй жінку, шануй діти, шануй свою вроду, тай зачинай ґаздувати вже на иншу моду.

Як так зробиш, любий брате, будеш панувати, будеш завжди той Великдень в своїй хаті мати.

Не впадай же мені в тугу тай дай скоро знати, чи розважив Тебе трохи

Иван Сорокатий

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

В понеділок 2. лютого відбулися 19-ті Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив. На Зборах було 515 делеґатів, що заступали 1134 кооперативи, так, щоЗбори мож сміло на звати Українським Господарським Конґресом.

Голова Ревізійного Союзу, інж. Павликовський у своїй вступній промові представив коротко сильний розвій української кооперації, що мимо воєнного знищення і повоєнної нужди зросла за останніх 9 літ в шістьдесятеро, — число 50 кооператив в 1921 році зросло до 3000 кооператив на початку 1930 року.

„Завданням нашої кооперації— говорив голова — є працювати над господарським добробутом народу, так, як для народу найкорисніше. На це маємо право і обовязок".

Потім промовляв посол О. Луцький, який в свойому рефераті представив наглядно усю грозу сучасного господарського положення на наших землях.

Над рефератом розвинулася жива нарада. Майже усі промовці, між якими добру половину становили кооператори-селяни, висловлювалися дуже річево і тверезо про болючу справу теперішньої скрути.

Тверді, невишукані та повні життєвої мудрости слова свідомих селян напоювали серця слухачів вірою в краще завтра, яке мимо важких хвилин всетаки прийде.

На жаль і на цих Зборах не обійшлося без шкідливих виступів кількох людців з так званого лівого табору. Ці нещасні збаламучені люде, які шкодять народови і самим собі, цілий час старалися своїми нерозумними і крикливими виступами внести в спокійні і річеві наради нелад і замішання.

Та наше свідоме селянство дало і тут належну відсіч купці несовісних крикунів, так, що врешті ці блудні сини (около 20) опустили саяю, ще далеко перед закінченням Зборів.

До Ради Ревізійного Союзу увійшли на підставі вибору: о. Мелянич М. з Лемківщини, дир. А. Палій зі Львова, дир. Іван Кузів, Федір Глум, Кентшинський (з Волині) і інж. О. Дяків. Заступниками вибрані: дир. Бакалець і дир. Станимир. До Контрольної Комісії увійшли Микола Заячківський, др. Михаил о Золошин і Анатоль Глушкевич. Заступники: Др. Ф. Светель і Др. Я. Селезінка.

Збори, що були наявним переглядом і образом сили і свідомости нашого села і наших кооператорів, закінчив голова Ю. Павликовський, короткою промовою о год. 11$^1/_2$ в ночі.

Новообрані члени Ради дають запоруку, що поведуть нашу кооперацію до ще кращого зросту і розвитку.

—о—

ХУДОБА.

За 1 кґр. живої ваги корова-віл 1.50—1.85 зол.

За 1 кґр. живої ваги теляти 1.30 — 1.50 зол.

ДЕРЕВО (у Львові)

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 50 цм. в перерізі: І кляса — 138 зол. ІІ кл. — 75 зол ІІІ — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр: довгі без кори 40 цм. в перерізі. І кляса — 115 зол. ІІ кл. — 74 зол. ІІІ кл. — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 30 цм. в перерізі: І кляса — 68 зол., ІІ кл. — 48 зол.

Дошки І і ІІ кл. 140 зол. ІІІ кл.— 110 зол.

Ясенові кльоци — 3 метр. довж. без кори 50 цм. попер. І кл. — 140 зол., ІІ кл. 100 зол.; 30 цм. попер. 1 кл. 95 зол., ІІ кл. 65 зол.; 20 цм. попер. І кл. 50 зол.

Ясенові дошки, необтяті, 165 зол. за кубік.

Берестові кльоци 3 цм. довгі 50 цм. попер. І кл. — 70 зол.

Букові кльоци від 26 цм. в проміру — 50 зол.

Вільхові кльоци від 22 — 29 цм. І кл. — 55 зол., ІІ кл. 40 зол. від 30 цм. — 1 кл. 80 зол., ІІ кл. 50 зол.

Дерево опалове 100 сотн. кл. 4 тверде — 300 зол., осикове — 940 зол., соснове — 325 зол.

Коли озимину треба боронувати та валкувати.

Озимина, що посіяна в пухку, вироблену землю (наприклад: пшениця по бараболиськ) через якийсь час видобудеться на верх і корінці її можуть в зимі вимерзнути, а в літі висохнути і врожай недопише. Стається це тому, що пухкий ґрунт — земля в часом осідає, а рослини зі своїми корінцями і грудками землі, залишаються на верху. Щоб цього не було, озимину, особливо на пухких ґрунтах, ще в осені валкують. Коли цього валкування в осені не зроблено, то щоб озимині в літі не пошкодила посуха, валкують її на весні, як земля троха обсохне.

Часто трапляється що за зиму земля під озиминою так всяде, що утвориться на поверхні тверда шкаралупа. Через цю кору воздух не може доходити до коріння і рослини зле ростуть. В цьому випадку озимину на весні волочуть легкою бороною.

В цей час під борону в жито на піскуватих ґрунтах сіють ще сераделю, або лубін на зелене угноєння.

Ще більше треба озимину боронувати, коли в зимі під снігом озимину напала снігова плісня (на листях озимини, неначе павутиння). Ця плісня нищить богато озимини. Щоб цього не було, треба озимину в місцях цеї плісні боронувати, тоді плісня пропадає.

—о—

Що по чому.

у Львові, 10 лютня 1930.

Ціни на збіжжа стоять без зміни, хоч є познаки, що збіжжа може подорожіти. Поки що ціни піднеслись на гречку і на жито. Натомість ціна вики і конюшини впала. Ціна паші трохи росте. Ціни на набіл і яйця підносяться. Коли зима потягне й дальше так, як сьогодня, то варто вже тепер задержати яйця для продажі пізніще. Ціна їх піднеситься.

ЗБІЖЖА. За двірську пшеницю платять 33 до 35 зол. за селянську 32 до 33·50 за жито відбірне 20 до 21, ячмінь 17 до 17·50, овес 14·50 до 17·50 кукурудза 22·50 до 24,фасоля біла 50 до 60, кольорова 35 до 40, краса 45 до 50, горох пів Вікторія 30·50 до 36, горох звичайний 24 до 27, бобик 21·50 до 23, вика 25 до 26 гречка 21·50 до 22·50 лен 65 до 67, лубін синій 20 до 21, просо міс. 27 до 28, конюшина черв. 105 до 115, мак синій 140 до 150, мак сивий 110 до 120. мука пшенична 65% — 60 золотих, житна до 37 зл. крупа греч. 45·50 до 46, кр. яч. 33 до 35,

ПАША. Сіно солодке прасоване 8·50 до 9·50, солома 5 до 6, ґрис пшенич. 12 до 12·50 конюш. 13-14, сіно з тимотки14-16 макухи льняні 40 до 41. Лен чесаний від 17 до 28 зол. 1 сотн. Лен нечесаний від 5 до 16 золот. сотн. Клоча льняне від 6 до 15 зол. 1 сотн. Коноплі чесані від 18 до 25 зол. 1 сотн.

НАБІЛ.

Маслосоюз платить кооперативам 10 Й. за масло солене експортове пріма 5·20, несолене десерове пріма 5·20, 1 л. молока 0·38 1 літр. сметани 1·90, копа яєць 6 90. Ціна яєць на торзі 12 — 15 ґр. за одно.

СВИНІ. Експортова різня Рукера на Знесін ю платить за свині на бекони по 1·90 до 2·20 зол. за так звані віденські (поверх 120 кґ. ваги) по 1·70 до 1·90 зол., за товсті свині по 1·85 до 2·30 зол.

МЯСО (у Львові)

волове 1·80 — 2·20 зол., телятина передна част. 2·20 — 2·50, безроги 2·65 — 3·00, кошерне мясо 2·20 — 2·50, курка жива 4 — 6, гуска годована 12 — 18 зол.

ГРОШІ.

1	ам. доляр	8·88—	8·89	зол.
1	кан. дол.	8·73—	8·71	„
1	фунт. анґл.	43·20—	43·43	„
100	корон чеськ.	26·00—	26·20	„
100	шіль. австр.	125·00—	125·30	„
100	ґульд. данц.	172·00—	173·00	„
200	леїв рум.	5·24—		„
	марка німец.	2·13 –		„

ШКІРКИ (пересічна ціна)

Заяць 3—4 зол., крілик 7—15 зол., тхір 3—6 дол., куна скальна 8 дол. куна лісова 15 дол., лис 4 10 дол., видра 8—20 дол., крет 2—3 зол., хомяк 1—2 зол., вовк 50 — 60 зол., баран 8—10 зол., теля 12 13 зол.

(Ціна шкірки тим більша, чим краще її знято, чим менше порізана і чим менше крови на ній, та чим скорше шкіру знято з неживого звіряти).

ЦІНИ РИБИ.

Щупак живий 1 кґ. 6—6·50 зл., короп живий 1 кґ. 4·20—4·50

Які користи дає сніг хліборобови?

Велику вартість для кожного хлібороба має сніг. Снігова поволока задержує в зимі тепло і вогкість в землі. Озимина вкрита одностайною, не занадто грубою верствою снігу добре перезимовує і не вимерзає. Це найкраще можна завважити на полях, де в однім місці був сніг, а в другім його не було. Як подивитися на озимину на обох полях, то відразу видно буде велику ріжницю, бо озимина що зимувала під снігом на весні гарно зеленіє, є густа і міцно розростаєся, а озимина невкрита в зимі снігом звичайно рідка і марна.

Окрім тих прикмет має сніг ще й ту важку прикмету, що він збогачує землю в поживні для ростин, складники. Сніг виловлює з повітря, всисає в себе частинки ріжних потрібних землі речовин, найбільше азотових сполук (що їх богато, як відомо, є в чілійській салітрі, азотняку, гноївці), а коли відтак сніг топиться, ті складники враз з водою всякають в землю. Також виловлює сніг поживні складники, що випаровують з землі і повертає їх назад в землю.

Тому то добре є, коли в зимі вивозити гній (обірник) на поле, складати його в купи по 4-5 фір на одну, міцно втоптувати аби не перепрівав і вкривати ті купи грубою верствою снігу. Поживні складники обірника, хоч і випаровують в виді газів, то задержуються в снігу і потому коли сніг тає, всякають в землю.

Особливо велике значіння має сніг в студеніщих краях як от Канада, Сибір, Ляпонія. Там мимо того, що зима дуже морозна і тревае 6 місяців без перерви, коли прийде весна, усе якнайшвидше розвивається і росте, бо земля під грубою поволокою снігу не вистудилася.

— о —

Пани хочуть виставляти

(Про польську виставу в Тернополі)

Польські газети пишуть, що тернопільський воєвода й місцеві польські організації задумали зробити в Тернополі, так звану „реґіональну" виставу. Вистава малаби відбутися літом цего року і в цій справі була вже воєвідська нарада. Ця вистава малаби показати господарсько-культурний образ Поділля, а в дійсности буде вона політична. Поляки Тернопільщини хотілиби притягнути до участи в виставі також українські установи і тим способам показати, що український нарід Поділля дається затягнути „под вспульни дах". На цім власне полягає так званий „реґіоналізм", що задумали нібито зацікавитися життям поодиноких околиць нашого краю і віток нашого народу і всяким підхлібством та охлапами притягнути їх до своєї цілі. Так приміром є плян, поступати відповідно з бойками, лемками, гуцулами, подоляками,—щоби ті галузки народу втратили почуття своєї єдности і спільности одного українського народу та щоби далися потім зовсім перетопити в польський нарід. Та в українськім народі вже є завелика свідомість, щоби це хитре діло тим чужим опікунам вдалося. Навіть на Волині, де свідомість народу ще до недавна була дуже низька, тепер „реґіональна" політика не дописує, бо й Волиняки зрозуміли, в чому річ. Ця польська вистава в Тернополі малаби бути одним з таких проявів шкідливого нам „реґіоналізму". Жадні українські установи ні особи участи в тій виставі не беруть і зовсім не будуть нею цікавитися. Най пани виставляють собі, як мають що.

—о—

Чи замах на поїзд?

Газети пишуть, що в четвер в ночі повідкручували якісь досі невислідженї люди кільканацять шруб і гаків із шин зелізничої дороги між Потуторами і Литвиновом коло Бережан. Кажуть, що це ушкодження тору могло спричинити зелізничу катастрофу. Поїзд, що туди їхав, задержав будник завчасу. В цій справі ведеться слідство.

Польським кольоністам не подобається.

В Луцьку був повітовий Зїзд військових польських кольоністів. В нарадах кольоністи нарікали, що уряд замало ними опікується і що українські селяне відносяться до кольоністів ворожо. Цікаво, чого хотілиби панове кольоністи, що розсілися між українським населенням, що само вбоге на землю?

В Ковні (столиця Литви) в ночі з 7 на 8 лютня небо затяглося хмарами й почало сильно блискати. Ці блискавиці серед зими зробили на тих, що це бачили, велике враження.

ТОРБИНКА СМІХУ

В „утраквістичній" школі.

Учителька: Івасю, не билесь фчорай в школе?

Івась: Бо я мав корчі в жолудку.

Учителька: Поведз то по польску!

Івась: Бо я мяв кшакі в жлубку!

В читальні перед концертом.

— Кілько коштує вступ на концерт!

— Два золоті.

— То я даю один.

— Чому?

— Бо я глухий на одно вухо.

Чому діти на дворі.

— Як я хочу сваритися з жінкою, то виганяю діти з хати. Бо при дітях не годиться сваритися.

— Добре кажете, куме, тепер розумію, чому ваші діти все на дворі!

Наші аматори.

Аматорський гурток при читальні „Просвіта" в Мошківцях пов. Калуш.

В „НАРОДНІЙ СПРАВІ" МОЖНА НАБУТИ

за попереднним надісланням грошей такі театральні штуки:

	зол.
Я. Водяний: Право сваволі, драма на 4 дії з революційного життя в Росії	1·50
Холодний Яр, історична драма на 4 дії з часів визвольних змагань на Україні в 1921 р.	2·—
Тимко Капраль, мельодрама на 5 дій з партитурою.	5·—
Михайло Кирик: Де горівка буває, там добра немає, народня штука в 3-ох діях	1·50
Яків Косовський: Заклятий яр, драма на 4 тії, в 5 відслонах	1·50
Т. Е. Красиславич: Блудні вогники штука з кооп. життя в 5-ох діях	1·50
М. Л. Кропивницький: Вій фантастична комедія на 5 дій з апотеозом і партитурою	12·—
В. Мартиневич: Трьох до вибору, комедія на 3 дії	2·—
Дмитро Николишин: Самсон	2·50
Марія Пеленська: Св Николай, сценічна картина	0·50
Евген Рудий: Більш засоромився, як налюбився, комедія на 2 дії	1·—
М. Старицький: Маруся Богуславка, історична драма на 4 дії з прольоґом і партитурою	6·—
І Тобилевич: Паливода, комедія зі співами і танцями на 4 дії	1·50
Фердинанд Томек: Русалка Бжілка, драма в трьох діях (діточе)	0·60
Осип Турянський: Риби, комедія на 4 дії	4·20
П. Франко: Борислав сміється, драма на 4дії після повісти І. Франка	2·—
Захар Беркут, історична драма на 4 дії	2·—
А. Ф. Шатковский: Кума Марта. песа на 5 дій	2·—
П. Франко: Заздрість, комедія на 2 дії	0·80
Марко Спотикайло, комедія на 4 дії	2·—
Й. Ярославич: Чортеня, комедія в 3 діях для сільських аматорських гуртків	1·50

На порто одної книжки треба дати 25 сот.

Хто дістає 120 золотих запомоги?

1) **Запомогу 120 золотих** одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменше 2-річна — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Посвідку про загибіль треба вислати найдалі до 5 днів по випадку.

4) Передплата на „Народню Справу" виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

5) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

6) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна, бо часом і день перерви може стати на перешкоді признанню допомоги.

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ — З друкарні Ш. Беднарского в відманї „Кооператива Промислу Графічного" Львів Ринок 9 — Телефон 75-14 — Видавець: ІВАН ТИКТОР